

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv. IX. 30.324/2008/3.szám

A Magyar Köztársaság nevében!

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a dr. Havas Csilla ügyvéd által képviselt **felperesnek**, a dr. Hedrik Béla ügyvéd által képviselt **alperes** ellen jogalap nélküli gazdagodás iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságnál 14.G.305.088/2006. szám alatt indult és a Fővárosi Bíróság 1.Gf.76.014/2007/4. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen az alperes által 13. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Bíróság 1.Gf.76.014/2007/4. számú ítéletét helybenhagyta.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint a 2004. április 29-én kötött eszköz-beszerzési szerződésben a felperes mint szállító vállalta az alperes mint megrendelő részére meghatározott fajtajú és darabszámú szállodai és irodabútor leszállítását és "üzembe helyezését" legkésőbb 2004. június 30-ai határidőre. A felperest megillető szerződési árat 52.980 euroban határozták meg, amelyet az alperes részben phare, - részben állami támogatásból, részben pedig saját eszközeiből fedezett. A szerződést az ÉRFÜ ellenjegyezte és a V Kht. Területfejlesztési Igazgatósága finanszírozásra jóváhagyta. A felperes a szállított bútorokra két év garanciát vállalt. A szerződés részét képező Általános Szerződési Feltételek XL. pontjában a felek részletesen rögzítették, hogy ha az alperes a szállító teljesítése miatt "panasszal kíván élni", azt milyen formában, milyen határidő alatt kell megtennie, - nevezetesen részletes feljegyzést kell készítenie a hiányosságokról és azt legkésőbb a hiba észlelésétől számított 21 nap alatt a felperesnek át kell adni.

2004. június 29-én a peres felek ügyvezetői átadás-átvételi jegyzőkönyvben rögzítették, hogy az alperes "a mellékelt lista

szerint" a bútorokat a felperestől hiánytalanul, sérülésmentesen és a szerződés szerinti műszaki tartalommal átvette, a jegyzőkönyv "megjegyzés" rovatába bejegyzést egyik fél sem tett. A felperes 2004. június 30-án a számlát 15,377.284 Ft-ról kiállította.

A V Rt. a felperessel 2004. július 16-án kötött bankgarancia szerződésben a megrendelő (alperes) szavatossági jogának érvényesítése esetére a felperes fizetési kötelezettségének teljesítéséért 2006. június 29-éig terjedő időtartamra 5.298 euro összeg erejéig az alperes javára visszavonhatatlan bankgaranciát vállalt. (6/1.)

A V Kht. a számla kézhezvételét követően 2004. július 26-án írásban nyilatkozott arról, hogy a felperes által kiállított számlák adatai a valóságnak megfelelnek. Az alperes a számlát ezt követően kiegyenlítette. Az alperes 2006. június 2-án a bankgaranciát beváltotta a bank 2006. június 19-én részére az 5.298 eurot kifizette.

A fizetési meghagyással indult, majd az ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes 1,482.804 Ft-nak, ennek 2006. június 8-ától járó késedelmi kamatának és a perköltségeknek a megfizetésére kérte az alperest kötelezni. A keresetét a Ptk. 361. §-ának (1) bekezdésében írt a jogalap nélküli gazdagodás szabályaira alapította. Arra hivatkozott, hogy az alperessel kötött a szállítási szerződést teljesítette, erről átadás-átvételi jegyzőkönyv és egyéb okiratok állnak rendelkezésre. Az átadás-átvételt követően az alperes a teljesítés hibája miatt a garancia lejártáig - 2 év elteltéig - vele szemben igényt nem érvényesített, ezért jogalap nélkül hívta le a felperes megbízásából a Volksbank Rt. által vállalt jóteljesítési garanciát.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a felperes a szerződést sem mennyiségben, sem minőségben nem a vállalatának megfelelően teljesítette. 2004. augusztus 11-én és szeptember 23-án a hibát a felperesnek faxon bejelentette, ennek bizonyítására leveleket és un. faxriportot csatolt. A felperes sem a hivatkozott levelek megérkezését sem a hibás teljesítést nem ismerte el.

Az első fokon eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság a 14.G.305.088/2006/7. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 1,482.804 Ft-ot, ennek 2006. június 28-án a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatait, valamint 89.000 Ft perköltséget.

A Fővárosi Bíróság az alperes fellebbezése folytán hozott 1.Gf.76.014/2007/4. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Megállapította, miszerint a felperes okiratokkal bizonyította, hogy a szerződésnek megfelelően teljesített, az

átadás-átvételi jegyzőkönyv, valamint a V Kht. 2004. július 26-án kelt nyilatkozata a felperes szerződésszerű teljesítését igazolták. A felperes által becsatolt okiratokkal szemben a Pp. 196. §-ának (1) bekezdésében írt törvényi vélelemre figyelemmel a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése szerint az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a felperes mennyiségileg hiányosan, minőségben pedig hibásan teljesített. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében foglaltaknak eleget téve megfelelő módon tájékoztatta az alperest arról, hogy a hibás teljesítés tényének és mértékének a bizonyítása terheli. Ehelyett csak általánosságban hivatkozott a felperes hibás teljesítésére, konkrétan a bútorok mennyiségi és minőségi hiányosságait nem sorolta fel, de még a másodfokú tárgyaláson sem tudott arra nyilatkozni, hogy a felperes hány darab bútor leszállítását mulasztotta el, továbbá, hogy az általa állított hiba, - az összeszerelés hiánya - hány darab és milyen fajtájú bútort érintett, így nem nyert bizonyítást a felperes hibás teljesítése. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy miután az alperes az állítólagos hiányosságokról az átadás-átvételi jegyzőkönyv felvételekor tudott, és a teljesítést megjegyzés nélkül ennek ellenére átvette, a Ptk. 316. §-ában foglaltakra figyelemmel úgy kell tekinteni, hogy a további igényérvényesítésről lemondott. Az alperes a bankgarancia lehívásának jogszerűségét megalapozó, a felperes hibás teljesítését nem bizonyította, ezért az elsőfokú bíróság a Ptk. 361. §-ának (1) bekezdése szerint jogsértés nélkül kötelezte a jogalap nélkül lehívott összeg és járulékai megfizetésére.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben mindkét fokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte. A másodfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértést a Pp. 221. §-ában foglaltak megsértésében jelölte meg. Előadta, hogy az eljáró bíróságok a tényállást kellő mélységben nem derítették fel. Abból indultak ki, hogy a 2004. június 29-én aláírt átadás-átvételi jegyzőkönyv valós tényeken alapul - és miután az alperes a megállapodásban foglaltakat kellő alappal nem támadhatta - a Ptk. 316. §-ára figyelemmel jogsértően a további igény érvényesítésről való lemondását állapították meg. A valós tény ezzel szemben az, hogy az okirat aláírásakor a felperes még 8,640.000 Ft értékű árut nem szállított le, a leszállított bútor egy részét pedig nem szerelte össze. Az okirat valótlanágát az általa meghallgatni kért tanú vallomása alapján, valamint a felperes által rendelkezésre bocsátani kért szállítási dokumentáció alapján az eljáró bíróságok egyértelműen megállapíthatták volna. Ez alapján az is megállapítható lett volna, hogy a felperes a szerződésben vállalt kötelezettségét nem teljesítette, ezért az alperes a bankgaranciát jogszerűen hívta le. Sérrelmezte, hogy érdemben nem vizsgálták az átadás-átvételi jegyzőkönyv "atipikus" voltát.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem nyújtott be.

-.-.-.-

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében azt sérelmezte, hogy az eljárás bíróságok a bizonyítást kellő terjedelemben nem folytatták le, ezáltal a megállapított tényállás hiányos, az erre alapított döntés pedig téves. Az által felajánlott, de az eljárás bíróságok által mellőzött bizonyítás alkalmas lett volna a helyes tényállás megállapításához és a hibátlan döntés meghozatalához.

Az eljárás bíróságok a felhozott eljárásjogi jogszabálysértést nem követték el. A felek között a vita tárgyát az képezte, hogy az alperes jogosult volt-e beváltani a 2004. április 19-én kötött szállítási szerződéshez kapcsolódó, a felperes megbízásából a V Rt. által vállalt jó teljesítési garanciát.

A bankgarancia beváltásának és a felek közötti szállítási szerződésből eredő, az alperest megillető szavatossági igény érvényesítésének eltérő feltételei voltak. A bank felé a beváltás feltételét csupán abban jelölték meg, miszerint az alperes nyilatkozik arról, hogy a felperessel szemben a fizetésre vonatkozó igényeit érvényesítette. A bank ugyanis az alapjogviszony vizsgálata nélkül fizetett. A szállítóval fennálló jogviszonyban azonban az alperesnek a hibás teljesítésből eredő igényeit a szerződés szerint kellett érvényesítenie. A szerződés XL. pontjának 2. bekezdése értelmében a hiba észlelésekor a szerződéssel kapcsolatosan az ellenérdeklő fél részére részletes feljegyzést kellett készíteni, és azt a lehető leghamarább, de legkésőbb 21 nap alatt át kell nyújtania. Ilyen, - a szerződés szerinti részletes feljegyzés készítését és ennek a felperes részére történő átadását az alperes bizonyítani nem tudta.

Ezzel szemben a felperes 5/F/2. sorszám alatt csatolta a mindkét fél által cégszerűen aláírt átadás-átvételi jegyzőkönyvet annak bizonyítására, hogy az alperes a szerződés tárgyát képező bútorokat hiánytalanul, nyílt hibáktól mentesen, a szerződés szerinti műszaki tartalommal 2004. június 29-éig átvette. A csatolt jegyzőkönyv a Pp. 196. §-a (1) bekezdésének d/ pontja szerinti teljes bizonyító erejű magánokirat, amely az ellenkező bebizonyításáig teljes bizonyítékul szolgál arra, hogy kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette. A teljes bizonyító erejű magánokirattal szemben tehát helye van bizonyításnak, a bizonyítási kötelezettség ez esetben a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése szerint azt a felet terheli, aki arra jogot kíván alapítani.

Az alperesnek azt kellett bizonyítania - a hiányzó bútorok számának és fajtájának megjelölésével, - hogy az átadás-átvételi jegyzőkönyvben foglaltak ellenére - a felperes hány darab és milyen fajtájú bútor leszállítását mulasztotta el, és melyek voltak azok, amelyeknek összeszerelését más személyekkel kellett elvégeztetnie továbbá, hogy a hiányok pótlása részére milyen kiadásokkal járt, mert csak ezeknek a tényeknek a bizonyítása esetén lett volna megállapítható, hogy a felperes hibásan teljesítette-e, tehát kettőjük viszonyában a bankgarancia igénybevétele jogszerű volt-e.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. §-a (3) bekezdésének utolsó fordulatóban írt kötelezettségének eleget téve az 5. sorszámú jegyzőkönyvben részletesen tájékoztatta az alperest arról, hogy a bankgarancia lehívásának alaki feltételei mellett, annak anyagi jogi feltételeit - a felperes hibás teljesítését is - bizonyítania kell. Az alperes annak bizonyítására, hogy a felperest a hibás teljesítésről értesítette egy 2004. augusztus 11-én és 2004. szeptember 23-án kelt levelet csatolt amelynek a kézhezvételét a felperes egyébként nem ismerte el. Ezen túl KI és DL tanúk kihallgatását kérte annak bizonyítására, hogy a fenti két levelet fax útján elküldte a felperesnek. A teljesítés hibáit és hiányosságait a csatolt levelekben konkrétan nem jelölte meg, és erre vonatkozó részletes előadást a bíróság felhívása ellenére sem tett. BZs asztalosmester tanúkénti kihallgatását kérte, aki nyilatkozni tudott a felperes által átadott bútorok mennyiségi és minőségi hibáiról, továbbá az általa elvégzett munkákról és azok költséghatásairól.

A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság alapos okkal mellőzte a tanúk kihallgatása iránti bizonyítási indítványt, amely állásponttal a Legfelsőbb Bíróság is egyetért. A Pp. 163. §-ának (1) bekezdése szerint a bíróság bizonyítást a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása érdekében rendel el. A bizonyítási eljárás a fél által előadott tények valóságtartalmának az alátámasztására szolgál, nem pedig arra, hogy a felperesnek utóbb ez alapján módja legyen a kereseti követelése tényalapjának megjelöléséhez. Az alperes által bejelentett tanúk közül KI és DL kihallgatását annak bizonyítása végett kérte, hogy a vitás levelet faxon a felperesnek továbbította továbbá, hogy az ügyvezetője megkísérelte felvenni a kapcsolatos a felperessel. Tekintve, hogy a két általánosságokat tartalmazó levél a felperes hibás teljesítésének bizonyítására akkor sem lett volna alkalmas, ha azokat a felperes bizonyítottan kézhez kapja, az elküldésüket igazolni tudó tanúk vallomása kihallgatásuk esetén sem bizonyította volna, hogy a felperes a szerződést hibásan teljesítette. BZs tanút

arra vonatkozóan kérte kihallgatni, hogy a hiányzó bútorokat a tanú készítette el, és ő szerelte össze a felperes által lapra szerelt állapotban átadott darabokat is. A felperes azonban a hiányzó, illetőleg összeszerelés nélkül átadott bútorokat fajta és darabszám szerint nem jelölte meg, így nem adott elő olyan konkrét tényeket, amelyekre a tanú kihallgatását a bíróság foganatosíthatta volna. Az alperes a másodfokú eljárásban egyébként azt adta elő, hogy a hiányzó, valamint lapra szerelten átadott bútoroknak sem a darabszámát, sem pedig a fajtáját meghatározni nem tudja.

Az alperes a bankgarancia lehívásának tényalapját - a felperes hibás teljesítését - nem igazolta, sőt elbírálható módon elő sem terjesztette, így nem nyert bizonyítást, hogy a jóteljesítési garancia lehívása jogszerűen történt. A bizonyítatlanság jogkövetkezményeit a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése szerint az alperesnek kell viselnie. A bankgarancia összegét a felperesnek a bank részére meg kell térítenie, ezért az alperes a lehívott összeggel a felperes terhére jogalap nélkül gazdagodott, ezért nem sértett ezért jogszabályt a másodfokú bíróság, amikor az elsőfokú bíróságnak az alperest a Ptk. 361. §-ának (1) bekezdése alapján a beváltott bankgarancia összegében marasztaló ítéletét helybenhagyta.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 1.Gf.76.014/2007/4. számú ítéletét a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét maga viseli, a felperesnek a felülvizsgálati eljárásban perköltsége nem merült fel, ezért arról Legfelsőbb Bíróságnak rendelkeznie nem kellett.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2008.december 9.

**Salamonné Dr. Solymosi Ibolya s.k. a tanács elnöke,
Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s.k. előadó bíró,
Dr. Lőrincz Györgyné s.k. bíró**

A kiadmány hitelél:

bíróági írnok
(PBné)